

**Către: Radu MARIAN,**  
**Președintele Comisiei economie, buget și finanțe**

**Nr. 51 din 19.05.2025**

***Ref.: Comentarii și propuneri la proiectul Legii cu privire la energia electrică***

Stimate domnule Președinte,

Vă salutăm din numele Camerei Americane de Comerț din Moldova (în continuare „AmCham Moldova”).

AmCham Moldova își exprimă recunoștința pentru deschiderea demonstrată prin organizarea consultărilor publice pe marginea proiectului Legii cu privire la energia electrică, desfășurate pe platforma parlamentară. Considerăm că acest proiect are potențialul de a contribui semnificativ la consolidarea securității energetice, la sporirea eficienței și durabilității sistemului energetic național, precum și la avansarea procesului de aliniere a Republicii Moldova la angajamentele internaționale asumate în contextul integrării în piața energetică europeană și al tranziției verzi.

În acest context, venim cu unele propuneri conceptuale, formulate în baza expertizei și experienței membrilor noștri, inclusiv a celor dobândite în cadrul Uniunii Europene.

1. Modificarea Capitolului XI din proiectul de lege, în vederea extinderii drepturilor speciale de utilizare a terenurilor (servitute) asupra tuturor obiectivelor de infrastructură energetică, pentru a asigura construcția și operarea eficientă a acestora.

Atât proiectul noii legi, cât și actuala Lege nr. 107/2016 privind energia electrică, oferă operatorilor de sistem o serie de drepturi speciale privind utilizarea terenurilor și proprietăților unor terți în scopul construirii, exploatării, întreținerii, reabilitării sau modernizării rețelelor electrice și de transport.

Considerăm că, în contextul crizei energetice regionale, care se preconizează că va persista în anii următori, activitatea de producere a energiei electrice trebuie recunoscută ca fiind de utilitate publică, iar producătorii de energie electrică ar trebui tratați în mod egal cu operatorii de sistem.

Cu titlu de exemplu, menționăm că, în mai multe state membre ale Uniunii Europene, atât operatorii de sistem, cât și producătorii de energie electrică beneficiază de aceleași drepturi în ceea ce privește accesul la proprietăți publice și private, în scopul realizării lucrărilor de construcție, exploatare, întreținere, reabilitare, modernizare și re tehnologizare a instalațiilor energetice. Spre exemplu, în România, Legea nr. 123/2012 privind energia electrică și gazele naturale prevede expres, la articolul 12, instituirea de drepturi de uz, servituți și acces în favoarea titularilor de autorizații de înființare și licențe, pentru desfășurarea tuturor lucrărilor necesare realizării capacităților energetice, accesului la acestea și funcționării lor normale.

În condițiile actuale prevăzute de proiect, construcția unor capacități energetice, cum ar fi o centrală eoliană de mari dimensiuni, devine practic imposibilă, existând riscul unor opoziții, inclusiv de rea-credință, din partea unor proprietari de terenuri afectați temporar în perioada de construcție.

Subliniem că prin această propunere **nu se intenționează îngrădirea dreptului de proprietate**, ci instituirea unor **servituți legale de trecere**, indispensabile atât pentru construcția și operarea centralelor electrice, cât și pentru obținerea finanțării acestora. În conformitate cu cadrul legal în vigoare, orice restrângere temporară a dreptului de proprietate poate fi efectuată numai cu o **despăgubire dreaptă și prealabilă**, iar dezvoltatorii de proiecte în domeniul energiei regenerabile susțin pe deplin acest principiu.

2. Necesitatea revizuirii Capitolului VI privind accesul la rețeaua electrică, pentru a asigura un acces echitabil, transparent și nediscriminatoriu pentru toți utilizatorii de sistem.

Salutăm introducerea garanțiilor financiare de bună execuție care vor fi percepute de la solicitanții avizelor de racordare. Totuși, având în vedere că, potrivit noii legi, avizul de racordare poate fi emis în diverse condiții, este necesară **sistematizarea și clarificarea regulilor generale** privind acordarea accesului la rețea și colectarea garanțiilor de bună execuție, pentru a asigura tratamentul echitabil al tuturor solicitanților.

În absența unor ajustări corespunzătoare în cadrul noii legi, riscurile asociate investițiilor în sectorul energetic vor continua să crească, afectând negativ capacitatea țării de a atrage investiții private esențiale în infrastructura energetică.

În concluzie, reiterăm angajamentul AmCham Moldova de a contribui activ la procesul de elaborare a unui cadru legislativ modern și funcțional în domeniul energiei electrice. Rămânem deschiși pentru dialog și vă asigurăm de întreaga noastră disponibilitate de a participa la consultările pe marginea acestui proiect de lege.

Vă rog să îl considerați pe Vasile Stepanuc, Policy Manager ([vasilestepanuc@amcham.md](mailto:vasilestepanuc@amcham.md)) în calitate de persoană de contact din partea AmCham Moldova pentru ulterioara interacțiune la acest subiect.

Cu respect,

**Mila Malairău,**

Director Executiv

Camera de Comerț Americană din Moldova